

ВАРТО ЗНАТИ ХРИСТИЯНАМ

У сучасному світі для нищення віри і моралі та загальнолюдських цінностей послугуються різними фальшивими «вченнями» чи ідеологіями. Величезну загрозу для людини несуть теорії гендеру (від англійського gender — «рід», «тип», «стать»), які намагаються зруйнувати сприйняття людської статевої як Божого дару, що природно пов'язаний із біологічною відмінністю між чоловіком і жінкою, і таким способом знищують також і природне розуміння сім'ї-родини — як стабільного і відповідального зв'язку одного чоловіка і однієї жінки; ці теорії також впроваджують вільний спосіб співжиття та спілкування між людьми у статевій сфері. Тому кожен християнин повинен знати хто така людина і що таке родина, щоби не потрапити у пастку лудей *«зінцуютого розуму й позбавлених правди»* (1 Тим 6,5).

5 думок про людину і про родину

1. Кожна людина є творінням Бога і її цінність полягає в тому, що вона сотворена «на образ і подобу Бога», має безсмертну душу і Господь, через посередництво батьків, дарував їй прекрасне тіло — чоловіче або жіноче. Читаємо у Біблії: «Сказав Бог: *«Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу»...* І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її; чоловіком і жінкою сотворив їх» (Бут 1, 26-27). Божий образ — це невід'ємна природна гідність і духовна краса кожної людини

2. Особливим творінням Бога є подружжя, бо чоловік і жінка, які стають одним тілом, є образом Божим. *«Людина є особою, однаково чи то чоловік, чи жінка, бо обое створені на образ і подобу особового Бога. Кожна з обох статей із рівною гідністю, хоча різним способом, є образом сили і ніжної любові Бога»* (ККЦ, 2334-2335). Побачив Бог, що *«не добре чоловікові бути самому»* (Бут 2,18).

3. Церква вчить, що «створені на образ єдиного Бога, наділені такою самою розумною душею, усі люди мають ту саму природу і те саме походження... усі мають рівну гідність» (ККЦ, 1934).

4. Статевість, як даний під час сотворення Божий дар бути чоловіком або жінкою, інтегрально охоплює всі природні виміри існування людської особи: тіло, душу та дух. Особа покликана прийняти виражений у її статі Божий задум щодо себе — оскільки стать не залежить від людського вибору — та втілює його у своєму житті. Людська сталевість — це природний Божий дар і саме в ній відкривається радість бути співтворцем. Гендерна теорія представляє схилені поняття про сталевість, а відтак і про родину.

5. Основою гендерних теорій є розрізнення між біологічною статтю, даною людині від зачаття, та гендером — певним особистим вибором сексуальної поведінки. Згідно цієї теорії, статеві приналежність більше не вважається даром Божим, а декларується предметом особистого вибору людини. Статева ідентичність базується на біологічній психофізичній дійсності, гендерна відмовляється від бінарності (чоловік або жінка) на користь широкої та довільної гами самоідентифікації. Отже, стать — природне явище, а гендер — дійсність психічного самосприйняття, часто зумовлена суспільним впливом. Гендерна ідеологія наполягає, що людина може вільно обирати і втілювати в життя свою сексуальну ідентичність незалежно від біологічної статі. Таке відокремлення та протиставлення статі та гендеру є небезпечним, бо спотворює традиційні устої суспільства, основані на Божому і природному законі.

Буклет упорядкував
о. Йосафат Бойко, ВС
Парафія Святих Кирила і Методія
Згромадження Воглоченого Слова
Івано-Франківської Архiepархії УГКЦ
Фото: Ікона Пресвятої Родини з Джублика
вул. Вербова, 32
76493 – Івано-Франківськ (Крихівці) – Україна
www.pkm.if.ua – josafatboyko@ive.org

ГРІХ КОНТРАЦЕПЦІЇ

885. Конtraceпцією називаємо навмисні дії, якими людина руйнує плідність дітородної сфери і унеможлиблює зачаття нового людського життя. Конtraceптивні дії впливають на всю людську особу, обмежуючи її здатність приймати дар нового життя. Наслідками таких вчинків можуть бути не лише фізіологічна, а й духовна, моральна та психологічна нездатність подружжя до народження дітей, формування конtraceптивної ментальності.

886. Жодні медичні конtraceптивні засоби цілковито не запобігають зачаттю. У сім'ях, де подружжя фізіологічно плідне, однак через конtraceпцію нездатне прийняти нове життя, зачатимуться «небажані діти», наставатиме «небажана вагітність», що призводитиме до народження «небажаних дітей» або навіть до абортів. Тому остаточно конtraceптивна ментальність веде до ментальності абортівної. Конtraceпція, замість зменшувати — згідно з аргументами прихильників — кількість абортів, лише стимулює невпорядковане статеве життя й, навпаки, веде до зростання кількості абортів у подальшому.

887. Конtraceпція часто є ознакою вже існуючої кризи сімейних стосунків і руйнує єдність християнського подружжя. Здебільшого рішення вживати протизаплідні засоби пов'язане зі страхом перед вагітністю і відмовою від плідності. Якщо догляд за дитиною тяжіє лише на одному з подругів, то спротив заплідненню є звичайним своєрідним «протестом» проти такої самотності в подружжі. Конtraceптивні вчинки є моральним злом, бо перекреслюють подружнє покликання до батьківства та материнства.

888. Конtraceпція не лише перешкоджає злиттю чоловічої та жіночої статевої клітин, а й руйнує здатність подругів співдіяти з Творцем у прийнятті та приведенні на світ нового життя. Таке подружжя відкидає Божий задум щодо себе, зводить сімейне життя лише до «приватної справи», нехтуючи тим, що тільки Бог є Господь початку і кінця людського життя.

889. Застосування конtraceпції спотворює природний зміст статевого акту, руйнує не лише дітородну, а й єднальну його сутність. Конtraceпція веде до безвідповідального співжиття, метою якого є пошук власного задоволення. Це завдає великої шкоди справжній основі подружнього співжиття — жертвованій любові, у якій подруги віддають і приймають одне одного в усій повноті, зокрема, власну плідність.

890. Гормональні конtraceптивні засоби мають подвійну дію: конtraceптивну та абортівну, а тому є аморальними. Ці засоби унеможлиблюють нормальні фізіологічні процеси в організмі жінки і спричиняють її неплідність. Попри те, ці засоби не завжди запобігають зачаттю дитини. Відтак наступна дія гормональної конtraceпції скерована на недопущення подальшого розвитку дитини в материнському лоні і заподіяння їй смерті на ранній стадії розвитку. Тому Церква, дбаючи про життя кожної особи з моменту зачаття, виступає проти застосування конtraceптивних засобів. Єдиним винятком може бути застосування гормональної конtraceпції з лікувальною метою і лише на певний термін, приписаний лікарем. Під час лікування подружжю слід утримуватися від статевої стосунків у плідні дні.

891. Митрополит Андрей так викриває особливе зло конtraceпції: «Подібними до убивства дітей, хоч і цілком іншого роду гріхами, є вчинки, якими батьки обмежують число потомства. Ті випадки не є очевидно гріхами вбивства, але трудно не уважати їх тяжкою кривдою... тому що хоча й не відібрано життя, але до життя не допущено Народ, у якого жінки не хочуть піддатися [...] обов'язкам материнства, у якому мужчини шукають сексуального вдоволення без огляду на обов'язки і тягари родинного життя, без огляду на ціль подружжя, — той нарізд засуджений на загладу».

МЕТОДИ РОЗПІЗНАВАННЯ ПЛІДНОСТІ

892. Відповідальне батьківство та материнство виявляється також у природному плануванні сім'ї. Воно полягає в тому, що подруги завжди відкриті на Боже покликання передавати життя. Для того, щоб відповісти на це покликання, подружжя усвідомлює та пізнає закладені Богом у природу інтимних відносин можливості співучасті в даруванні нового життя. Природне планування пов'язане з пошуком відповідного моменту до зачаття нового життя.

893. Покликання до батьківства та материнства не заперечує періодичної стриманості й застосування методів регулювання народжуваності, які ґрунтуються на використанні періодів неплідності жіночого організму. Подружнє співжиття залишається чистим, бо шанує тілесний вимір любові й не позбавляє його природної плідності.

894. Природне регулювання зачаття суттєво відрізняється від конtraceптивних учинків, бо подружжя залишається відкритим до прийняття нового життя. Цей спосіб регулювання не допускає будь-якого втручання у дітородну сферу чоловіка чи жінки для тимчасового чи тривалого вилучення їхньої здатності до зачаття. Природне планування сім'ї навчає подружжя розуміти й поважати плідність одне одного, знати періоди плідності жіночого організму.

895. Відкритість на Божий дар життя та пошук Божої волі дозволяє подружжю з любов'ю прийняти нове життя навіть тоді, коли подружжя «не планувало» народжувати. В такій сім'ї кожна дитина, дарована Богом, буде бажаною і прийнятою в довірі до Нього. Природні методи планування сім'ї, зберігаючи чистоту статевого акту в його відкритості до життя, зміцнюють єдність подружжя. Відкритість до прийняття власних дітей робить подружжя спроможним і до усиновлення дітей-сиріт.

ВІДПОВІДАЛЬНЕ БАТЬКІВСТВО

896. Відповідальне батьківство та материнство — це не лише прийняття дару нового життя, а й створення належних умов для повноцінного розвитку дитини. Християнські батьки повинні усвідомлювати, що діти, подаровані їм Господом, належать передусім Йому. Ці Божі діти у своєму земному житті лише довірені опіці батьків. Батьківське покликання потребує жертвованої любові до дітей. Благо дитини є найвищою метою батьківського виховання. Тому батьки не можуть вважати дітей своєю «власністю» чи використовувати їх лише як засіб для досягнення якоїсь іншої мети, натомість кожна дитина має природне право бути народженою і вихованою у повноцінній сім'ї. Найкращим засобом виховання дітей є зріла християнська поведінка самих батьків, їхні взаємини між собою та з іншими членами родини й суспільства.

897. Святий Йоан Золотоустий пригадує християнам, що вони покликані народити своїх дітей не лише для життя дочасного, а й для життя вічного. Крім матеріальних і психологічних потреб, дитина має теж духовні потреби. Релігійне та духовне виховання становить невід'ємну частину виховання дитини та її зростання в Божій благодаті.

ЗАХИСТ ГІДНОГО КІНЦЯ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ

898. У Святому Письмі читаємо: «Усім твоїм серцем прославляй свого батька і не забувай про болі матері твоєї. Пам'ятай, що вони привели тебе на світ: чим заплатиш за те, що для тебе вони вчинили?» (Сир. 7, 27-28). Шанувати батьків — означає ставитися до них із любов'ю, особливо тоді, коли вони немічні, потребують опіки, як, наприклад, у старості.

899. Митрополит Андрей у вченні про родину наголошував на обов'язках дітей щодо батьків: «Добрі християни уміють в жилі зберегти четверту заповідь Божу: «Шануй свого отця і свою матір навіть тоді, коли батьки недобрі, а не дай, Боже, не заслуговують на пошану, діти мають їх однаково шанувати, бо такий закон Божий. Християни знають, яка гірка доля тих, що батьків не шанували». А дітей митрополит Андрей ще й так перестерігав: «О, не дай того, Боже, щоб поміж нами які-небудь безбожні діти посміли колись батьків своїх зневажати або, ще гірше, руку на них підняти. Не дай, Боже, щоб які-небудь батьки мали причину на дітей своїх прокляття кинути!».

900. Діти повинні опікуватися батьками в їхніх хворобах, а також нада-вати їм матеріальну та моральну допомогу в старості. «Дитино, допомагай своєму батькові в старощах і не засмучуй його за його життя; і коли розум ослабне, будь поблажливим; не зневажай його тоді, коли ти — повноцінний [...]». Богохульник той, хто покидає батька; проклятий Господом той, хто гні-вить свою матір» (Сир. 3, 12-13. 16). Діти повинні пам'ятати, що повага та любов до батьків зобов'язує їх піклуватися про них протягом їхнього життя. Від цього обов'язку ніхто й ніколи не може бути звільнений. Якщо батьки вже пішли з життя, то обов'язком стає християнський похорон, виконання їхньої останньої волі, молитва за них, піклування про їхні могили та пам'ять про річницю смерті

З КАТИХИЗМУ «ХРИСТОС — НАША ПАСХА»

«Тим то покине чоловік свого батька і свою матір, і пристане до своєї жінки, і вони обое будуть одне тіло.

Це велика тайна, а я говорю про Христа і Церкву.

Нехай же кожний з вас зокрема любить свою жінку так, як себе самого, а жінка нехай поважає чоловіка» (Еф 5,31-33)

ЗДОРОВА РОДИНА — МІЦНА ДЕРЖАВА

«Тільки ті народи могутні і здорові, в яких здорова християнська родина»

Митрополит Андрей Шептицький

СЛОВО ДО ДІВЧАТ І ХЛОПЦІВ!

Дорогі друзі у Христі!

«Родина, — писав Митрополит Андрей Шептицький — це клітина, з яких складається цілий організм, що його називаємо народом». І дійсно від міцної родини залежить дуже і дуже багато, і не лише добро окремих людей, але і добро цілої держави.

Знаємо, що сьогодні багато родин розпадаються, багато молодих людей, проживши разом певний період часу, розходяться, звинувачуючи одне одного. Феномен розлучення поширюється і тому Церква не може стояти осторонь ран своїх вірних, але старається нагадати основні принципи міцної родини та витривалості у подружньому покликанні. Бо ж від цього залежить і добро нашої Батьківщини.

Церква ніколи не переставала нагадувати, що приготування до по-дружнього життя займає дуже важливе місце у становленні міцного подружнього зв'язку. А це означає, що молоді особи, які планують створити християнську родину, повинні до цього підійти дуже серйозно.

ЩО РОБИТИ МОЛОДИЙ ЛЮДИНІ, ЩОБ СТВОРИТИ ДОБРУ І МІЦНУ РОДИНУ?

- Молитися, щоб пізнати своє покликання у житті;
- Впевнившись, що маю покликання до подружнього стану, молитися і просити у Господа Бога доброго чоловіка чи добру дружину;
- Познайомившись з доброю людиною, потрібно пізнати життєві цінності тієї особи, її ціль в житті, наміри та плани на майбутнє; знати «чим людина дихає» і «що має в голові»;
- Ставши нареченими, тобто маючи намір прийняти Таїнство Подружжя (Вінчання), цінувати одне одного, використовуючи час для глибокого взаємного пізнання;
- Старатися жити в дошлюбній чистоті, зберігаючи себе виключно для свого чоловіка чи своєї дружини, і не дозволяти собі на статеві стосунки аж до прийняття Таїнства Подружжя (Вінчання);
- Мати намір створити одну і єдину на все життя родину;
- Якщо Ви знайшли таку людину, цінуйте її і створюйте разом міцну родину на Божих законах;
- Обов'язково візьміть участь у передшлюбній катехизації при вашій парафії, щоб поглибити Ваші знання про Таїнство Подружжя (Вінчання).

ЩО РОБИТИ, ЩОБ ЗБЕРЕГТИ НОВОСТВОРЕНУ РОДИНУ?

- Повінчавшись, старатися бути «добрим чоловіком» і «доброю дружиною», щоби дійсно творити «добру» родину;
- Пам'ятайте, шо в подружжі чоловік і дружина перестають жити кожен для себе, але всі інтереси починають бути спільними;
- Подружжя повинне спільно дбати про фізичне життя родини (гідне життя, харчування, утримання, відпочинок) та про духовне (навчання, інтелектуальний розвиток, спільна щоденна молитва, недільна та святкова Свята Літургія, поглиблення знань про Бога і про Віру);
- Подружжя повинне прийняти дітей, які Господь їм посилає, і серйозно ставитися до їхнього християнського виховання;
- Подружжя ніколи не повинне приймати можливість позбутися зачатої дитини через аборт, ані не оправдувати ніколи цього смертельного гріха;
- Подружжя повинне дбати про чисте, без контрацептивів, подружнє співжиття і, звичайно, про подружній обов'язок у родині;
- Подружжя повинне з великою повагою ставитись одне до одного, зберігаючи подружню вірність і роблячи життя приємним одне одному.

ЩО ВЧИТЬ ЦЕРКВА ПРО ХРИСТИЯНСЬКЕ ПОДРУЖЖЯ?

СІМ'Я – ДОМАШНЯ ЦЕРКВА

856. У єдності й любові першої подружньої пари Святі Отці вбачають образ Церкви. Подружній союз чоловіка і жінки є церковним за своєю природою, як і природа Церкви відображається в єдності подружньої пари. У Посланні до Ефесян апостол Павло навчає про таїнство зв'язку Христа і Церкви як прообраз подружнього зв'язку: «Це велика тайна, а я говорю про Христа і Церкву» (Еф. 5, 32). Подружнє життя є «таїнственною іконою Церкви», місцем присутності і дії Христа, знаком нового життя. Святий Йоан Золотоустий називає подружжя «малою Церквою», яка «вдень і вночі перебуває перед лицем Господа».

857. Господь Бог благословляє подружню любов і обдаровує її жертовністю та плідністю. Вона єднає двох — чоловіка і жінку — в одне ціле, яке людина не може роз'єднати: «Що, отже, Бог получив, людина хай не розлучає» (Мт. 19, 6). Подружня єдність здійснюється у взаємодаруванні аж до самопожертви: «Чоловіки, любіть своїх жінок, як і Христос полюбив Церкву й видав Себе за неї» (Еф. 5, 25).

858. Святий Дух — «скарб дібр і життя Податель» — наділяє подружжя дарами для благочестивого життя в мирі, правді, гармонії та любові. Служіння подружжя в Церкві полягає в будуванні Тіла Христового в спільноті віри й любові та взаємного освячення. Дух Святий творить спільноту подружжя «домашньою Церквою». У молитвах чину вінчання священник звертається до Бога з проханням: «Господи, Боже наш, славою і честю вінчай їх».

СТАТЕВІСТЬ І ХРИСТИЯНСЬКЕ ПОДРУЖЖЯ

859. Статевість — це Божий дар бути чоловіком або жінкою, який кожна людина одержує в її сотворенні. Тому людина покликана прийняти цей Божий дар та втілити його в своєму житті.

860. Статевість охоплює усі природні виміри існування людської особи: нею позначене не лише тіло, яке є видимим знаком приналежності до статі, а й душа та дух людини. У книзі Буття написано, що Бог сотворив людину чоловіком і жінкою, тому стать як дар Божий не залежить від вибору людини (див. Бут. 1, 27). Людина покликана прийняти задум Божий щодо себе, ви-ражений у її статі.

861. Людську статевість можна збагнути тільки у світлі християнського розуміння любові як сопричастя осіб. Таке сопричастя здійснюється в любові як самодаруванні однієї особи іншій. Цю любов дарує людині Святий Дух, Який відкриває людину до іншої особи.

862. У подружньому житті чоловік і жінка відкриваються до Бога через взаємну любов, яка стає основою їхнього нерозривного єднання, вірності та плідності. У богопосвяченому дівственному житті статевість переображується у Святому Дусі, щоб у любові служити Богові та ближньому ради Царства Небесного (див. Мт. 19, 12).

863. Будь-яке егоїстичне використання іншої особи як засобу для отри-мання статевої насолоди суперечить Божому дару любові, спотворює суть статевої та глибоко ранить особу; це противиться шостій і дев'ятій заповіді Божій. Ось чому статеве життя поза Таїнством подружжя, подружня невірність, руйнування подружньої плідності абортами та контрацептивними засобами, багатоженство й багатомужжя, гомосексуальні дії, автоеротизм є приниженням гідності людської особи та важким гріхом.

864. Кожна людина вже від раннього дитинства покликана любити як Бога, так і ближнього. У вихованні до любові полягає зміст християнського статевого виховання. Метою такого виховання є допомогти молодій особі, яка розвивається, відкрити в собі Божий дар статевої й навчитися шанувати особовий характер цього дару.

865. Особлива відповідальність за християнське статеве виховання лежить на батьках дитини. Саме вони покликані бути лагідними і второпними провідниками на дорозі відкриття дитиною Божого дару статевої в ній, розкриваючи його зміст і значення відповідно до віку, потреб і глибини питань, які непокоять дитину. Церква і суспільство повинні допомагати батькам у здійсненні їхнього покликання, проте не можуть повноцінно їх у цьому замінити.

ПОДРУЖНЯ ВІРНІСТЬ

866. Суттєвою рисою християнського подружжя є вірність, що ґрунтується на вірній Христовій любові, а не лише на людських зусиллях подругів. Подружня вірність випливає з вірності Бога Своїй обітниці та вірності Христа Своїй Церкві. Бути вірним — означає вміти бути мужнім у своєму виборі та відповідальним за свій обіт (присягу). Вірність скріплюється участю у Святих Таїнствах (Сповіді та Причасті), спільною молитвою, взаєморозумінням, підтримкою, довірою та прощенням, а також постійною духовною боротьбою зі спокусами. «Спільна молитва цілої родини устереже її хоча би навіть частково від незгоди та сварні... Якби так чоловік з жінкою щодня спільно молилися, то мусили би з дня на день всяку образу собі простити» (Митрополит Андрей Шептицький).

867. Подружню вірність послаблює і навіть руйнує обман, нещирість, ревнивість, легковажна поведінка, що може призвести до подружньої зради та марнування благодаті Таїнства подружжя. Христос уже самі похітливі бажання прирівнює до перелюбу: «Кожний, хто дивиться на жінку з пожаданням, той вже вчинив перелюб з нею в своїх серці» (Мт. 5, 27-28).

868. Церква, будучи вірною словам Ісуса Христа, наголошує на нерозривності подружжя: «Хто відпускає свою жінку й бере другу, чужоложить із нею. І коли жінка покине свого чоловіка й вийде за іншого, — чужоложить» (Мр. 10,11-12).

ПОДРУЖНЯ ПЛІДНІСТЬ У ЛЮБОВІ

869. Найважливішою метою подружнього життя є сопричастя чоловіка і жінки в любові^ щоб, перебуваючи в ній, ще більше пізнавали Бога, що є Любов, і щоб в Його любові їхня любов була плідною: «Що в людині є душа, то є любов у родині. Не стане душі — не стає і життя; буде тіло, але мертве. Родина без любові — як тіло без душі» (Митрополит А. Шептицький). Подружня любов існує перша за все задля добра самих подругів.

870. У подружжі чоловік і жінка покликані до співтворчості з Господом у народженні дітей: «Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю та підпорядкуйте її собі» (Буг. 1,28). Господь є джерелом життя людини, і тому, приймаючи дар нового життя, подруги стають причасниками цього Джерела. Ось чому дар плідності є Божим благословенням для подружжя, скріпленням його в любові. Подружжя є іконою Церкви Христової, яка народжує людей до життя вічного.

871. Подружня любов чоловіка і жінки виражається у статевому співжитті. Статевим актом подруги єднуються в любові, виявляючи нерозривну єдність подружнього життя. Істинна подружня любов є любов'ю плідною, тому тілесне єднання подругів відкрите до дітородження. Статевий акт має подвійний вимір: єдналийний і дітородний. Тільки такий подружній акт є цнотливим і чистим. Втрата хоча б одного з цих вимірів статевого акту викривлює його зміст, руйнує цнотливість і чистоту подружнього життя, а тому є гріхом.

872. У народженні та вихованні дітей чоловік і жінка є «співпрацівниками Божої любові», що й визначає відповідальне батьківство подружжя. Особлива відповідальність подружжя проявляється в плануванні народжуваності, яке пов'язане зі спроможністю батьків надати дітям гідне виховання, забезпечивши їх належний фізичний та духовний розвиток. Тому буває і так, що чоловік і дружина вирішують тимчасово відкласти народження дітей. Однак таке рішення не має ґрунтуватися на егоїзмі та споживацьких мотивах: він не повинен взагалі виключати дітородження як одне із засадничих благ подружнього життя, тобто не повинен ставати відмовою від батьківства та материнства.

873. «Як комусь Бог дав дітей, то поклав на нього великий обов'язок тих дітей побожно виховати. Колись на Страшному суді зажадає Бог строгого рахунку від тих батьків, що про своїх дітей мало що дбали» (Митрополит А. Шептицький).

ЗАХИСТ ГІДНОСТІ ПОЧАТКУ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ

ПРОБЛЕМА ШТУЧНОГО ЗАПЛІДНЕННЯ

874. Святе Письмо на прикладах багатьох благословенних подружжів, які були спочатку неплідними: Авраам і Сара, Яків і Рахиль, Елкана й Анна, Захарів і Єлизавета, Йоаким та Анна, — навчає, що народження дитини є завжди даром Божим, про який слід молитись і прохати.

875. Багато подружжів переживає драму безплідності як виклик, втрату, неможливість повної самореалізації. Сучасні біомедичні технології дають безплідній парі можливість отримати дитину шляхом штучного запліднення. Втручання лікаря є дозволеним тільки за умови, якщо сприятиме ефективності статевого акту в здійсненні його дітородної функції, проте ніяк не підміняє його.

Адже гідність зачаття дитини обов'язково вимагає подружнього статевого акту чоловіка і жінки як духовно-тілесного єднання осіб у любові. Штучне запліднення вилучає статевий акт, зводить подругів до донорів біологічного матеріалу, а дитину — до продукту біомедичних маніпуляцій. Ціною такого зачаття є вбивство так званих «надлишкових ембріонів» чи маніпуляція їхнім життям. Насправді ж народження нової особи через співпрацю чоловіка і жінки зі силою Творця повинне бути плодом і знаком взаємного дарування подругів, їхньої любові та вірності.

876. Сучасні біомедичні технології штучного запліднення залучають сторонніх осіб до зачаття дитини та її виношування (донорів статевих клітин, лікарів, «сурогатних матерів»). Втручання сторонніх осіб у таїнство зачаття нового життя вже саме по собі є моральним злом. Сурогатне материнство, коли жінка виношує і народжує для замовників зачатку в пробіріці дитину, стає справжньою зневагою до дару материнства: жінка торгує своїм материнством, а народжена дитина зводиться до предмета купівлі-продажу. Сурогатне материнство, зачаття дитини з метою її продажу після народження та інші подібні дії є тяжким гріхом проти гідності початку людського життя. Такі вчинки зневажають Бога та гідність дитини як особи, створеної на образ і подобу Божу.

КЛОНУВАННЯ ЛЮДИНИ

877. Клонування називається експериментальний спосіб безстатевого розмноження. Сьогодні науковці намагаються застосувати його й до людини, щоб створити генетичних двійників тієї чи іншої людини задля терапевтичного або технічного їхнього використання. Поборники клонування людини не визнають за людськими клонами гідності людської особи.

878. Клонування порушує людську гідність, зводить людину до рівня «біологічного матеріалу». Такий спосіб зачаття відділяє сферу дітородження (прокреації) від правдивого людського контакту подружнього акту й ізогує не передбачає потреби використання подругів у любові для того, щоб співдіяти з Богом у прийняпї дару людського життя. Сама ідея клонування людини заперечує подружжя і сім'ю як такі; таким чином людина пробує стати на місце Творця, сама вирішуючи, як і коли покласти початок чи кінець людському життю.

879. Коім того, клонування може породити небезпеку суспільної маніпуляції у відборі «генетично кращих» людей, призвести до продукування клонів живих осіб виключно як матеріалу для трансплантації органів, а отже звести людину до рівня предмета вжитку. Таке цілковито недопустиме з погляду християнської поваги до людської особи та пошанування її гідності.

ГРІХ АБОРТУ

880.Абортом називаємо свідоме і пряме вбивство людської істоти в період між її зачаттям і народженням, на самих початках її життя (св. Іван-Павло II). Зазвичай такі дії здійснюють у формі штучного переривання вагітності. Абортом є також усі вчинки, пов'язані з маніпуляціями, що ведуть до знищення людських ембріонів, отриманих в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій.

881.Святе Письмо навчає про гідність людини вже від зачаття: «Перш ніж Я уклав тебе в утробі, Я знав тебе; і перш ніж ти вийшов з лона, освятив Я тебе» (Єр. 1, 5). Святість і недоторканність людського життя ґрунтується на особовому ставленні Бога до людини.

882.Святий Василій Великий навчає: «Жінка, яка свідомо вбиває плід, підлягає такій самій карі, як за вбивство. Не нам з'ясовувати, чи плід уже був сформований, чи ще був аморфний. Бо тоді справедливості вимагає не тільки істага, яка мала народитися, а й та, що спричинила її зло, бо, як це часто буває, жінки вмирають від таких процедур. Додане до вбивства плоду, це вже друге вбивство, принаймні щодо тих, хто наважується на такий гріх».

883.Митрополит Андрей Шептицький у посланні «Не убий» наголошує: «Особливим способом мерзенні, жахливі і протиприродні є випадки, коли родичі убивають рідних дітей. А може ще гіршими є вони, коли ті діти ще на світ не прийшли. Вже сама обставина, що злочини допускається рідний батько або мати, що дитина не може боронитися... — все це робить зігнання плоду особливим родом злочину».

884.Людське життя від самого зачаття довірене матері і батькові, які про нього дбають і ним піклуються. Але часом драматичні обставини (зґвалтування, змушення родичів тощо) чи егоїстичні міркування можуть змусити жінку до знищення життя, яке вона виношує в собі. Це не знімає з неї відповідальності, однак разом з нею відповідальними за аборт стають також інші особи. Винавуват є і батько дитини, який примушує матір до аборту або покидає її під час вагітності. Співучасниками гріха аборту є також рідні, близькі та друзі, які іноді «змушують» жінку до аборту, виправдовуючи його можливістю збереження доброго імені тощо. І нарешті, остання та велика провина тягїє на лікарях та інших медичних працівниках, які безпосередньо роблять аборт. Опосередковано провина лягає і на всіх тих, хто на суспільному рівні захищає та пропагує аборти.